

Brüssel, 13.5.2015
COM(2015) 254 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

**milles käsitletakse Tšehhi Vabariigi 2015. aasta riiklikku reformikava
ja esitatakse nõukogu arvamus Tšehhi Vabariigi 2015. aasta lähenemisprogrammi kohta**

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Tšehhi Vabariigi 2015. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Tšehhi Vabariigi 2015. aasta lähenemisprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 9 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi²,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone³,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeltõlget,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu kiitis 26. märtsil 2010 heaks komisjoni ettepaneku käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel. Strateegia keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu potentsiaali ja konkurentsivõime suurendamiseks.
- (2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovitusel liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta. Neid kahte dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks ning liikmesriikidel paluti neid oma majandus- ja tööhõivepoliitikas arvesse võtta.

---

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

² COM(2015) 254.

³ P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

- (3) Nõukogu võttis 8. juulil 2014 vastu soovitusel Tšehhi Vabariigi 2014. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Tšehhi Vabariigi 2014. aasta ajakohastatud lähenemisprogrammi kohta.
- (4) Komisjon võttis 28. novembril 2014 vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi,⁴ mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2015) algust Samal päeval võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,⁵ milles ei nimetatud Tšehhi Vabariiki liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.
- (5) Euroopa Ülemkogu kiitis 18. detsembril 2014 heaks prioriteedid investeringute suurendamise, struktuurireformide kiirendamise ning vastutustundliku ja kasvu soodustava eelarve konsolideerimise tagamiseks.
- (6) 26. veebruaril 2015 avaldas komisjon Tšehhi Vabariigi 2015. aasta riigiaruande⁶. Riigiaruandes hinnati Tšehhi Vabariigi edusamme 8. juulil 2014 vastu võetud riigipõhiste soovitusel täitmisel.
- (7) Tšehhi Vabariik esitas 30. aprillil 2015 oma 2015. aasta riikliku reformikava ja 2015. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (8) Tšehhi Vabariigi suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti paranduslikku osa. 2015. aasta lähenemisprogrammi kohaselt kavatakse järk-järgult vähendada valitsemissektori nominaalset eelarvepuudujääki 2015. aastal 1,9 %ni SKPst ja 2018. aastaks 0,6 %ni SKPst. Valitsus kavatakse saavutada keskpika perioodi eesmärgi – struktuurse puudujäägi 1 % SKPst – 2018. aastal, kuid vastavalt ümberarvutatud struktuursele eelarvepositsioonile⁷ võib eeldada, et see saavutatakse 2016. aastaks. Lähenemisprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse olema 2015. aastal peaaegu 41 % ja järk-järgult vähenema kuni 40,2 %ni 2018. aastal. Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav ja alates 2016. aastast kavandatud eelarvepuudujäägi saavutamiseks võetavaid meetmeid on piisavalt täpselt kirjeldatud. Siiski on oht, et kavandatud tulumeetmete mõju jääb oodatust väiksemaks. Komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi põhjal saavutatakse kulude kasvu eesmärk 2015. aastal. 2016. aastal prognoositakse teatavat kõrvalekallet, kuna netokulude kasv ületab eesmärgi 0,3 % SKPst. Seetõttu on 2016. aastal vaja võtta täiendavaid meetmeid. Nõukogu on lähenemisprogrammidele antud hinnangu põhjal ja komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi arvesse võttes seisukohal, et Tšehhi Vabariik peaks stabiilsuse ja kasvu pakti nõuded üldiselt täitma. Praeguse eelarveraamistiku peamised üksikasjad on paigas. Keskpika perioodi eelarveplaneerimise ja arvudes väljendatud eelarve-eeskirjade ulatus on piiratud ning nende täitmist ei ole suudetud tagada. Reformipaketi eelnõu on muudetud ja selle vastuvõtmist on mitu korda edasi lükatud. Praegu on kavas see vastu võtta 2015. aastal. Tšehhi Vabariigil on endiselt probleeme eelarve pikaajalise jätkusuutlikkusega, peamiselt pensionide ja tervishoiukulutuste kavandatud tõstmise tõttu. Pensionisüsteemi väljavaated on soodsa demograafilise prognoosi tulemusel veidi paranenud. Tšehhi valitsus kavatakse seadusjärgset pensioniiga järk-järgult

---

⁴ COM(2014) 902.

⁵ COM(2014) 904.

⁶ SWD(2015) 23 (final).

⁷ Struktuurne eelarvepositsioon, mille komisjon on ümber arvutanud lähenemisprogrammi teabe alusel ühiselt kokkulepitud meetodika kohaselt.

tõsta, kuid keskmise ajavahemiku jooksul on sellest tulenev muudatus liiga tagasihoidlik. Praegu toimub arutelu pensionide indekseerimissüsteemi üle, kuid meetmeid ei ole veel vastu võetud. Kuigi tervishoiusektori kulutõhususe ja juhtimise parandamiseks on võetud teatavaid meetmeid, on edusammud selles valdkonnas tagasihoidlikud. Haiglasektori tulemuste mõõtmiseks kasutatavad näitajad viitavad sellele, et ravi ei ole alati kulutõhus, kuna vahendite eraldamist takistavad haiglakulude hüvitamise süsteemi käivitamise raskused. Samuti on märke sellest, et perearstid ei täida nõuetekohaselt oma vahendajarolli. Tervishoiusektori riigihangetes eiratakse sageli eeskirju, sellest võib järeldada, et eeskirjad ja järelevalve on puudulikud.

- (9) Maksustamise valdkonnas on peamised ülesanded maksudest kõrvalehoidumise vähendamine ning maksukogumise muutmine vähem kulukaks ja vähem aega nõudvaks nii maksumaksja kui ka ametiasutuste jaoks. Tšehhi Vabariik on seadnud prioriteetideks maksukuulekuse ja võitluse maksudest kõrvalehoidumise vastu ning kavatseb võtta nendes valdkondades hulga meetmeid. 2015. aastal võeti vastu mitu meetet nii otseste kui ka kaudsete maksude valdkonnas, 2016. aastal on kavas võtta veel uusi meetmeid. Maksukuulekusega kaasnevad kulud on siiski endiselt liiga suured. Maksusüsteemi aitaks lihtsustada üksikisiku tulumaksu, sotsiaal- ja ravikindlustusmaksude maksubaasi ühtlustamine, kuid seda muudatust ei ole tehtud ja praegu ei ole kavas selle teemaga tegeleda. Korrapäraselt ei tegutseta maksudeklaratsioonide lihtsustamise ega eeltäidetud vormide laialdasema kasutamise suunas. Selle asemel et käibemaksusüsteemi lihtsustada, võttis Tšehhi Vabariik 2014. aastal kasutusele kolmanda käibemaksu määra. Töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate vaheliste erinevuste vähendamiseks maksukohtlemisel on tehtud vähe edusamme. Tšehhi Vabariigi maksutulu sõltub endiselt olulisel määral töö maksustamisest, ja eelkõige lastetute, väikese sissetulekuga töötajate maksukoormus on suhteliselt suur. 2015. aastal jõustuvate meetmetega vähendatakse mõningal määral teatavate rühmade töö maksustamist, kuid selle üldmõju on piiratud. Omandi- ja keskkonnamaksud (välja arvatud kütus) on endiselt madalad, mis näitab, et maksukoormust on võimalik suunata tööjõumaksudelt ümber mujale.
- (10) Reguleeritud kutsealade reformi ei kiirendatud 2014. aastal piisavalt, kuid 2015. aasta aprillis vastu võetud riiklik üleminekutegevuskava sisaldab hulga konkreetseid meetmeid ja tegevusi, mille eesmärk on parandada regulatiivset raamistikku ning kõrvaldada põhjendamatud ja ebaproportsionaalsed nõuded.
- (11) Viimastel aastatel tehtud jõupingutused korruptsiooniprobleemi lahendamiseks on seotud suurte viivitustega. Viimases korruptsioonivastases tegevuskavas käsitleti paljusid esmatähtsaid valdkondi, muu hulgas finantskontrolli eeskirju, prokuratuuri, parteide rahastamist, rikkumisest teatajate kaitset, riigi omandisse kuuluvate äriühingute juhtimise uut poliitikat ja teabele vaba juurdepääsu seaduse muudatust. Siiski tundub, et vähe tehakse nende seaduste vastuvõtmiseks. Avaliku teenistuse seaduse ja sellega seotud meetmete vastuvõtmine ja rakendamine tähendab, et Tšehhi Vabariik on alustanud nende probleemide lahendamist, mis on seotud avalikku halduse tõhususe ja stabiilsusega. Investeeringute planeerimise haldus- ja regulatiivsed tõkked ning läbipaistvuse puudumine ja pikad maakasutus- ja ehituslubade saamise menetlused vähendavad avaliku sektori investeeringuid. Viimastel aastatel on mitmed algatused keskendunud riigihangetele, kuid mure läbipaistvuse pärast ei ole kadunud. Eelkõige teeb muret, et riigihankeid ei avaldata ikka veel keskregistris. Riigihankemenetluste tõhusust vähendab hankeid

korraldavate institutsioonide ebapiisav juhendamine ja koolitus. Süsteemi järelevalve on endiselt nõrk.

- (12) Tööhõive üldine tase on praegu kõrge, kuid teatavad ebasoodsas olukorras olevad rühmad on endiselt tööturul alaesindatud. Nende hulka kuuluvad väikelaste vanemad, madala kvalifikatsiooniga töötajad, puudega inimesed ja romad. Avalike tööturuasutuste tõhususe suurendamiseks ja tulemuslikkuse parandamiseks on võetud teatavaid meetmeid. Noorte tööhõive tase tõuseb ja avalikud tööturuasutused püüavad suunata oma teenuseid eelkõige noortele. Kuna puuduvad taskukohase hinnaga ja kvaliteetsed lastehoiuteenused ning paindlik tööaja korraldus, on lastega naistel keeruline tööturul osaleda. On astunud samme, et parandada lastehoiuteenuste kättesaadavust, kuid kõige väiksemate laste riikliku lastehoiuteenuse toetamise meetmed ei ole ikka veel piisavad.
- (13) Haridustulemused on Tšehhi Vabariigis viimastel aastatel paranenud, kuid struktuurilised probleemid ei ole kadunud. Kolmanda taseme hariduse omandajate arv on kiiresti kasvanud, kuid muret tekitab noorte kõrgkoolilõpetajate oskuste vähenemine. Loodetakse, et oodatud kõrgharidusreform võetakse vastu 2015. aastal ja et sellega kaasnevad õppeasutuste akrediteerimine, tulemuslikum sisemine kvaliteedi tagamine ja õppurite profileerimise laialdasem kasutamine, samuti loodetakse parandada rahastamissüsteemi. Kohustusliku hariduse sektorisse tuleb võtta tööle rohkem õpetajaid, kuid madal palk ja elukutse negatiivne kuvand muudavad andekate kandidaatide tööle saamise raskeks. Uus karjäärisüsteem, mille eesmärk on parandada nii õpetajate töölevõtmist kui ka nende tööalast enesearendamist, tuleks lõplikult viimistleda 2015. aasta esimesel poolel, et selle saaks 2016. aasta septembris kasutusele võtta. Selle üldmõju sõltub siiski suures osas olemasolevatest vahenditest. Siiani puudub terviklik lähenemisviis, et hinnata ja toetada kehvade õpitulemustega koole ja õpilasi. Selline lähenemisviis võiks aidata suurendada tõhusust ja võrdsust haridussektoris. Valitsuse vastu võetud laiaulatuslikust haridusstrateegiast hoolimata on hariduse kaasavamaks muutmisel saavutatud piiratud edu. Halvematest sotsiaalmajanduslikest tingimustest pärit noored, sealhulgas romad, on osutunud hariduse omandamisel ja tööturul vähem edukaks.
- (14) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Tšehhi Vabariigi majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud tulemused 2015. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka lähenemisprogrammi ja riiklikku reformikava ning eelnevatel aastatel Tšehhi Vabariigile esitatud riigipõhiste soovitude järelmeetmeid. Hindamisel on arvesse võetud kõnealuste dokumentide asjakohasust Tšehhi Vabariigi eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi normidele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada Euroopa Liidu üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–4.
- (15) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu Tšehhi Vabariigi lähenemisprogrammiga tutvunud ja tema arvamus⁸ selle kohta kajastub eelkõige soovitusel 1,

⁸

Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 9 lõikele 2.

SOOVITAB Tšehhi Vabariigil võtta 2015. ja 2016. aastal järgmisi meetmeid.

1. Kohandada eelarvet 2016. aastal 0,5 % SKPst. Parandada veelgi tervishoiusektori kulutõhusust ja juhtimist.
2. Võidelda maksudest kõrvalehoidumise vastu, lihtsustada maksusüsteemi ja rakendada korruptsioonivastase võitluse kava. Võtta meetmeid, et suurendada riigihangete läbipaistvust ja tõhusust, eelkõige luues hankelepingute keskregistri ning tugevdades juhendamist ja järelevalvet.
3. Vähendada väikese sissetulekuga töötajate maksustamise kõrget taset, suunates maksustamise ümber teistesse valdkondadesse. Parandada veelgi taskukohase lastehoiuteenuse kättesaadavaust.
4. Võtta vastu kõrgharidusreform. Tagada õpetajate piisav väljaõpe, toetada kehvade õpitulemustega koole ja võtta meetmeid, et suurendada ebasoodsas olukorras olevate laste, sealhulgas romade osalust.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*